

kunne disse Hedeopdyrkere faa godt af denne Bevilling, thi det afhænger altsammen af, om de kommunale Raad ville gaa med til at give Laan i disse Ejendomme. Jeg tror, at man i hvert Fald foreløbig maa stille sig ret tvivlende i saa Henseende; thi man skal huske paa, at først staaer Staten inde med en første Prioritet i disse Ejendomme, og jeg skulde tage meget fejl, hvis de kommunale Raad vilde være stemte for at have en anden Prioritet netop i disse Ejendomme. Dersom man altsaa ikke kan komme til at give disse Udlaan en anden Form end den, de nu have, tror jeg, at det vil vise sig i Praksis, at den højtærede Minister ikke har set rigtigt paa dette Punkt, og saa vil der jo ganske sikkert ske nogen Uret over for disse Laan-tagere. Den sidste ærede Taler nævnte det Spørgsmaal, som jo utvivlsomt vil blive rejst af Indehaverne af de nu oprettede Husmandsbrug til 4,000 Kr., naar man nu forhøjer Udlaanssummen eller Værdien til 5,000 Kr., og jeg skal paa det varmeste anbefale den Tanke, som blev stillet op af det ærede Medlem, for saa vidt der kan findes en Form, hvorunder der kan raades Bod derpaa; thi jeg tror, at dette Krav vil blive stillet, og det vil blive stillet ret stærkt i den Tid, der kommer.

Jeg skal saa for øvrigt ikke dvæle længere ved de stillede Ændringsforslag. Kun paa et eneste Punkt skal jeg endnu gøre en Bemærkning, og det er til Mindretalsændringsforslaget om Fæstevæsenet. Der er talt baade for og imod. Det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkreds (Birck) har jo endogsaa stillet i Udsigt, at Flertallet i dette Ting om 5 à 10 Aar vilde have et helt andet Syn paa Fæsteforholdet, end det har den Dag i Dag. Hvis man vilde vende det ærede Medlems Formodning om, saa kunde man med fuld Føje og med lige saa stor Ret sige, at der er en Mulighed for, at det ærede Medlem om 5 à 10 Aar har en hel anden Opfattelse af Fæstevæsenet, end han har den Dag i Dag. Jeg tror fuldt ud, at der vil blive ved at være Talsmænd for Fæstevæsenet baade om 5 og 10 og 20 og 30 Aar, derom nærer jeg ingen Tvivl, men til Trods for, at den Lære er prædiket baade i Tide og Utide, kan man sige, er det sikkert nok, at Tanken om Selveje har langt dybere og langt stærkere Rødder i dette Land end Tanken om at gaa over til offentligt Fæsté. Det er dog muligt, at hele den offentlige Mening kunde vende sig, og ogsaa den Tanke, som blev fremsat af det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkreds om, at vi ab-

solut om 5 à 10 Aar maatte staa ved Overgangen til offentligt Fæsté; thi hvis man kan tænke sig, at det kan ske paa det Omraade, maatte man gaa over til det paa mangfoldige andre og saa at sige alle Omraader. Jeg vil slutte med at rette den Forespørgsel til den højtærede Minister, om han tror, at det er muligt, at denne Bevilling paa 20,000 Kr. under den nuværende Form for hele Administrationen er brugelig, thi hvis det ikke er muligt, lever man sig ind i en Illusion paa det Omraade; jeg tror ikke, at det under de faktiske Forhold, saaledes som de nu udlaanes, vil være muligt at hjælpe dem, og saa har man bare stillet noget op, der er et Surrogat, og som i Virkeligheden ikke slaar til, og saa har man sikkert gjort en Uret mod disse smaa Husmandsbrug, som der sikkert trænges til ogsaa paa de uopdyrkede Heder.

Carl Hansen (Viborg Amts 1ste Valgkreds): Jeg skal tillade mig at anbefale Ændringsforslaget under Nr. 19 til § 9, der gaar ud paa, at andet Stykke udgaar. Det er en ny Bestemmelse, der er kommen ind i Lovforslaget, og som ikke findes i den nugældende Lov. Allerede af den Grund er der jo Aarsag til at se lidt nærmere paa Bestemmelsen og undersøge, om der foreligger noget, der nødvendiggør at tage en saadan Bestemmelse, som der er anført. Udvalgets Flertal har i Betænkningen, som det vil ses, anført, at den givne Bestemmelse i Paragraffens andet Stykke skulde give Sikkerhed mod Misbrug, der kunde paaføre Statskassen Tab og svække Tilliden til Loven; men det ligger da nær at spørge, om der foreligger Misbrug i den Tid, Loven har virket, som nødvendiggøre, at man skulde indføre en saadan ganske ny og hidtil ukendt Bestemmelse. Der er fra Udvalget ikke fremkommet Oplysninger i saa Henseende, der er i alt Fald ikke blevet forelagt noget Eksempel fra Udvalget paa, at der er sket Misbrug paa dette Omraade, som dette 2det Stykke tager Sigte paa, og naar dette ikke er Tilfældet, og der kan anføres forskellige Betæneligheder ved at indføre den Bestemmelse, der staaer i dette andet Stykke, forekommer det mig dog, da det fra alle Sider erkendes, at hvad der foreligger mere er en Fortsættelse af et Forsøg end en ny Lov, at der kunde være al Grund til ikke at indføre Bestemmelser, der gaa ud paa, at Statslaanet ikke maa overstige det Beløb, som Jorden og Bygningerne have kostet. Der maa vel kunne tænkes Til-